

**VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS**
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/15/947

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht 29.06.2015 Tallinnas

Vaide esitamise aeg 19.05.2015

Teabevaldaja Audru Vallavalitsus
aadress: Pärna allée 7, Audru alev
e-posti aadress: info@audru.ee

Teabevaldaja vastutav isik vallasekretär

Eraisik

Vaide esitaja (teabenõudja) aadress: Xxxxx x-x, Xxxxx xxxxx
e-posti aadress: xxxxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõigete 1 - 3, § 51 lõike 1 punktide 3 ja 7, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lõike 4 alusel

- 1) teen vaideotsuse rahuldada vaie osaliselt;
- 2) teen Audru Vallavalitsusele täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

- väljastada vaide esitajale xx.xx.2015 esitatud teabenõudes soovitud korraldused koos toetust saanud isikute nimedega, mida ei ole varasemalt väljastatud (pangakontode ja laste andmed ei kuulu avalikustamisele).

- 3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 7. juuli 2015

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna Halduskohtusse üksnes vaideotsuse (üalloodud punkti 2) rahuldamata jäänud osas või juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil. Seejuures saab vaideotsuse tühistamist nõuda üksnes koos teabevaldajale esitatud nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (üalloodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa inspeksioon enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspeksioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 1200 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. xx.xx.2015 esitas vaide esitaja Audru Vallavalitsusele teabenõude, milles palus avalikustada dokumendi registris või edastada vallavalitsuse korraldused, mille alusel maksti rahvusvahelise koolivälise tegevuse toetust (koos toetuse saaja nimega), sh palus vaide esitaja ka uuesti korraldusi, mis edastati varasemalt, kuid millel oli toetuse saaja nimi kinni kaetud.
2. xx.xx.2015 edastas Audru vallavalitsus korraldused jälle (või viitas neile) kinni kaetud nimedega ning teatades, et keeldub isikunimedega avalikustamisest kuna dokumentidele on kehtestatud juurdepääsupiirangud vastavalt AvTS § 35 lg 1 p 11, 12 ja 14.
3. xx.xx.2015 esitas vaide esitaja Andmekaitse Inspeksioonile vaide, milles märkis, et ei nõustu, et rahvusvahelise koolivälise tegevuse toetuse saaja nimi ei kuulu avalikustamisele ja palub Andmekaitse Inspeksiooni kontrollida, kas nimede kinnikatmine oli õiguspärane.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt esitas vaide esitaja xx.xx.2015 Audru Vallavalitsusele teabenõude, mis registreeriti xx.xx.2015 valla dokumendiregistris kirjanumbri alla 16-1/xxxx ja vastamistähtajaks märgiti xx.xx.2015.

Vaide esitaja palus oma vaides avalikustada dokumendid dokumendiregistris (või edastada) vallavalitsuse korraldused, mille alusel maksti rahvusvahelise koolivälise tegevuse toetust (koos toetuse saaja nimega, sh palus vaide esitaja ka uuesti korraldusi mis edastati varasemalt, kuid millel oli toetuse saaja nimi kinni kaetud).

xx.xx.2015 vastuskirjaga edastas Audru Vallavalitsus korraldused jälle (või viitas neile) kinni kaetud nimedega, samas teatades, et keeldub isikunimedega avalikustamisest kuna dokumentidele on paigaldatud juurdepääsupiirangud vastavalt AvTS § 35 lg 1 p 11, 12 ja 14. Kuidas tubli sportlase ja tema vanema nime avalikustamine nende pereelu oluliselt kahjustab

seda vallavalitsus ei põhjendanud.

Vaide esitaja ei nõustu, et rahvusvahelise koolivälise tegevuse toetuse saaja nimi ei kuulu avalikustamisele ja palub Andmekaitse Inspeksiooni kontrollida kas nimede kinnikatmine oli õiguspärane.

Vaide esitaja märgib, et Audru vallavolikogu kehtiva õigusakti „Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord“ ([Riigi Teatajas](#)) § 2 lg 2 p 10 kohaselt on rahvusvahelise koolivälise tegevuse toetus sissetulekust mittesõltuv toetus, mida saab taotleda (igaiüks) olenemata perekonna majanduslikust olukorrast. Valla raha kasutamine on avalik. Vaide esitaja leiab, et ei ole õiguspärane kinni katta isiku nime, kes saab valla eelarvest sissetulekust mittesõltuvat toetust. Tõsiselt võetav ei ole ka vallavalitsuse seisukoht, et avalikustada ei tohi lapsevanema nime kelle arvele raha kantakse kuna see näitavat põlvnemist. Kinnikatmine tuleks kõne alla ainult arveldusarve numbri osas.

Lähtudes eespool toodust leiab vaide esitaja, et Audru Vallavalitsus on oma õigusvastase tegevusega, milleks on teabenõudes palutud teabe palutud viisil ja ulatuses (koos avalikustatud nimedega) edastamata jätmise, rikkunud vaide esitaja Põhiseadusest tulenevaid õigusi, mille tulemusel vaide esitaja ei ole saanud kasutada oma õigust tutvuda avalikuks kasutamiseks mõeldud informatsiooniga seaduses ettenähtud korras ja ulatuses.

Vaide esitaja palub:

1. Esitatud vaide läbi vaadata ja tuvastada, kas teabevaldaja on:

1.1. Täitnud teabenõude xx.xx.2015 seadusega ettenähtud korras, ulatuses;

1.2. Keeldunud õiguspäraselt rahvusvahelise koolivälise tegevuse toetuse saajate nimede avalikustamisest;

2. Teha Audru Vallavalitsusele ettekirjutus, millega kohustada Audru Vallavalitsust täitma xx.xx.2015 nr 6-1/xxxx teabenõude seadusega ettenähtud korras ja ulatuses väljastades teabenõudes palutud korraldused teabenõudjale koos toetuse saajate nimedega.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Teabevaldaja selgituste kohaselt märgib vaide esitaja, et Audru Vallavolikogu kehtiva õigusakti „Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord“ § 2 lg 2 p 10 kohaselt on rahvusvahelise koolivälise tegevuse toetus sissetulekust mittesõltuv toetus, mida saab taotleda igaiüks olenemata perekonna majanduslikust olukorrast. Eeltoodut on kinnitanud ka Audru Vallavalitsus oma xx.xx.2015 kirjas nr 21.3-10/xxxx-x Andmekaitse Inspeksioonile. Eeltoodust lähtuvalt leiab vaide esitaja, et ei ole õiguspärane kinni katta isiku nime, kes saab valla eelarvest sissetulekust mittesõltuvat toetust. Tõsiselt võetav ei ole ka vallavalitsuse seisukoht, et avalikustada ei tohi lapsevanema nime kelle arvele raha kantakse kuna see näitab põlvnemist.

Käesolevaga edastab vallavalitsus vastused Andmekaitse Inspeksiooni (edaspidi AKI) esitatud järelepärimisele.

1. Milliste delikaatsed isikuandmete või pärilikkuse andmete kaitseks on kehtestatud juurdepääsupiirang 31.03.2015 korraldusele nr 2.1-1/123?

Audru Vallavalitsus on delikaatsete isikuandmetena pidanud silmas pärilikkuse andmeid ja viimaste all oleme mõistnud põlvnemist. Teie 28.05.2015 kirjast nähtub, et oleme pärilikkuse mõistet sisustanud valesti ning kehtestanud seega juurdepääsupiirangu eksliku seadusesätte alusel.

2. Milliseid sotsialaabi või sotsiaalteenuste taotlemise andmeid sisaldavad vaide esitaja poolt soovitud korraldused nr 2.1-1/164 ja 2.1-1/152?

Tegemist ei ole küll sissetulekust sõltuva sotsiaaltoetusega, kuid tegemist on toetusega, mille vald on kehtestanud sotsiaalhoolekandeseaduse § 23 lõikes 1 sätestatud volitusnormi alusel vallavolikogu määruks „Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise kord“. Praktika näitab, et antud määruks alusel taotlevad muuhulgas sissetulekust mittesõltuvaid toetuseid just need isikud, kelle toimetulek ei ole kõige parem. Samuti võib preambulas viide just sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise korrale anda avalikkusele ebaõige pildi isiku tegelikust

toimetulekutasemest, kuivõrd inimesed ei pruugi olla kursis või teha vahet sissetulekust sõltuvate ja mittesõltuvate toetuste vahel.

3. Korralduse pealkirjades nähtuvalt võib eeldada, et korraldused sisaldavad kõik nii lapsevanema kui lapse/laste nimesid isikukoodi ja pangakonto numbrit ehk siis samu isikuandmeid. Millest tulenevalt on erinevatel dokumentidel erinevad piirangu alused?

Kuivõrd vallavalitsuse hinnangul sobivad juurdepääsupiirangu alustena nii AvTS § 35 lg 1 p 12 kui ka p 14, siis on algselt kasutatud piirangu alusena AvTS § 35 lg 1 p 12, kuid hiljem mindud üle AvTS § 35 lg 1 p 14 pidades seda asjakohasemaks. Audru Vallavalitsuse 31.03.2015 korraldusele nr 2.11/123 lisatud juurdepääsupiirangu alus AvTS § 35 lg 1 p 11 on olnud pigem ühekordne ning nagu Teie 28.05.2015 järelepärimisest selgub, siis ka ekslik (oleme pärilikkuse all mõistnud põlvnemist).

4. Palun põhjendage, kuidas lapsevanema nime avalikustamine koos talle toetusena makstud summaga (ilma laste nimede ja isikukoodide ja pangakontonumbrita) kahjustaks oluliselt toetust saanud isiku eraelu puutumatusi)?

Rahvusvahelise koolivälise tegevuse toetuse maksmine on sihtotstarbeline, see tähendab määratakse üldhariduskoolis või kutseõppeasutuses õppiva kuni 19-aastase õpilase väljaspool Eesti Vabariiki toimuvatest kultuurisündmustest või spordivõistlustest osavõtu kulude katteks. Jättes avalikustamata korralduses laste nimed, isikukoodid ja pangakontonumbrid, kuid jättes avalikustamata korralduses märgitud kultuurisündmuse või spordivõistluse on korralduse põhjal siiski võimalik koguda andmeid toetuse saaja laste huvitegevuse kohta. Need andmed võivad ka olla ainult tegevusalade kaupa, kuid arvestades Audru vallas ja/või Pärnu linnas tegutsevate huvialaringide väikest valikut on isiku poolt külastatav konkreetne huvialaring lihtsasti tuvastatav. Vallavalitsus jääb selle seisukoha juurde, et igasugune laste huvitegevust puudutav informatsioon ei peaks olema avalikult kõigile kättesaadav ning nende avalikustamine peaks jääma lapsevanema enda otsustada.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. Avalik teave

AvTS § 3 lõike 1 kohaselt on avalikuks teabeks teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt saab lõikes 1 nimetatud teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras. Seega saab ka dokumentides leiduvatele isikuandmetele kehtestada juurdepääsupiirangu üksnes juhul, kui selleks on seadusest tulenev alus. Juurdepääsupiirangu alused on ära toodud AvTS §-s 35 ja valdkondade eriseadustes.

Antud juhul puudub vaidlus selles, et vaide esitaja poolt soovitud teabe puhul on tegemist avaliku teabega.

AvTS § 5 lg 1 p 1 sätestab, et teabevaldjaks on riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus ning AvTS § 9 lg 2 p 1 sätestab, teabele juurdepääsu võimaldamisel on teabevaldja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele on teabenõudjal juurdepääsuõigus. Juhul, kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendile, millele juurdepääsupiirangud ei kehti (AvTS § 38 lg 2).

2. Juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 punktide 12 ja 14 alusel

AvTS § 35 lg 1 p 12 sätestab, et teabevaldja on kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks teabe, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt isiku eraelu puutumatusi. Seega ei saa mitte

alati igasugustele isikuandmetele kehtestada juurdepääsupiirangut. Samas keelab ka AvTS § 36 lg 1 p 9 tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks dokumente riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku eelarvevahendite kasutamise ning eelarvest makstud tasude ja hüvitiste kohta. Seega tuleb antud juhul kaaluda kahe põhiõiguse - isikuandmete kaitse ja teabe avalikustamise kohustuse vahel.

Andmekaitse Inspeksioon on oma avaliku teabe seaduse üldjuhendi § 30 punktis 1 leidnud, et üksnes inimese nime olemasolu dokumendis ei ole piirangu seadmise põhjuseks AvTS-i § 35 lg 1 p 12 alusel, kui dokument ise ei sisalda eraelu puutumatus oluliselt kahjustavat teavet. Ka sünniaja või isikukoodi lisamine nimele ei saa iseenesest olla piirangu seadmise aluseks.¹

Andmekaitse Inspeksioon nõustub, et kui sotsiaaltoetuste ja -teenuste taotlemine on seotud isiku toimetulekuga ja sõltub tema sissetulekust ehk siis näitab tema igapäevast toimetulekut, siis sellised andmed ei ole tõepoolest avalikud. Kui aga toetuse küsitakse huvialadega sh spordiga tegelemiseks ning toetuse andmine ei sõltu isiku toimetulekust, siis ei saa spordiga tegelemiseks toetuste andmine riivata oluliselt isikute eraelu puutumatus. Seda enam, et spordivõistluste tulemused on avalikud ja enamikul juhul ka internetist avalikult leitavad. Ehk siis teave toetust saanud isiku huviala (spordiala) kohta ei ole ainult isikule endale teda, vaid tulemuste kaudu ka avalikkusele kätte saadavad/teada. Ühtasi juhime tähelepanu asjaolule, et piirangu kehtestamiseks peab olema tegemist olulise riivega.

Audru Vallavalitsus on oma vastuses inspeksiooni järelepärimisele selgitanud, et kuivõrd vallavalitsuse hinnangul sobivad juurdepääsupiirangu alustena nii AvTS § 35 lg 1 p 12 kui ka p 14, siis on algselt kasutatud piirangu alusena AvTS § 35 lg 1 p 12, kuid hiljem mindud üle AvTS § 35 lg 1 p 14 pidades seda asjakohasemaks.

AvTS § 35 lg 1 p 14 sätestab, et teabevaldja on kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks teabe sotsiaalabi või sotsiaalteenuste osutamise taotlemise kohta. Seega kohustab seadus tunnistama piiranguga teabeks teabe sotsiaalteenuste ja sotsiaalabi taotlemise kohta, mis tihti sisaldavad ka taotlemise põhjuseid, mis võib olla piiranguga teave, mitte aga andmeid toetuste maksmise kohta. Eeltoodud säte on asjakohane eelkõige juhtumitel, kus isik on taotlenud toetust, kuid taotlus on jäetud mingil põhjusel rahuldamata. Antud juhul peab inspeksioon sobivamaks aluseks siiski AvTS § 35 lg 1 p 12.

Ka on Audru Vallavalitsus asunud seisukohale, et „...jättes avalikustamata korralduses laste nimed, isikukoodid ja pangakontonumbrid, kuid jättes avalikustamata korralduses märgitud kultuurisündmuse või spordivõistluse on korralduse põhjal siiski võimalik koguda andmeid toetuse saaja laste huvitegevuse kohta. Need andmed võivad ka olla ainult tegevusalade kaupa, kuid arvestades Audru vallas ja/või Pärnu linnas tegutsevate huvialaringide väikest valikut on isiku poolt külastatav konkreetne huvialaring lihtsasti tuvastatav. Vallavalitsus jääb selle seisukoha juurde, et igasugune laste huvitegevust puudutav informatsioon ei peaks olema avalikult kõigile kättesaadav ning nende avalikustamine peaks jääma lapsevanema enda otsustada”.

Andmekaitse Inspeksioon nõustub Audru Vallavalitsusega selles, et korraldused, mis sisaldavad ka mingis osas piiranguga teavet ei kuulu aktiivsele avalikustamisele (näit dokumendiregistri kaudu). Ka ei nõua seadus dokumendiregistris registreeritud dokumentides andmete kinni katmist ja dokumentide osalist avalikustamist. Selliseid dokumente saab küsida ainult teabenõude korras ja ulatuses millele juurdepääsupiirangud ei laiene. Andmekaitse Inspeksioon nõustub vallavalitsusega ka selles, et igasugune laste huvitegevust puudutav informatsioon ei pea piiramatule hulgale isikutele olema veebilehe kaudu kätte saadav. Samas tuleb aga arvestada asjaoluga, et spordivõistluste puhul on reeglina tegemist avalike üritustega

¹ Leitav võrgulehelt https://www.waki.rik.ee/sites/www.aki.ee/files/elfinder/article_files/Avalku%20teabe%20seaduse%20C3%BCIdjuhend%202822.10.2014%29_1.pdf

ning võistlustel osalejate andmed ja tulemused on avalikud. Seega ei saa selliste andmete avalikustamine oluliselt kahjustada isikute eraelu puutumatust.

Küll aga võib eraelu puutumatust mõningatel juhtudel kahjustada laste nimede avalikustamine koos vanemate nimedega, kui lastel ja vanematel on erinevad perekonnanimed, millest saab järeldada perekondlikke suhteid (kas vanemad on abielus või kes on konkreetse lapse vanem vms). Kuna antud juhul on vaide esitaja vaidlustanud toetuse saajate nimede avalikustamata jätmise, mitte laste nimede avalikustamata jätmist ning vaie lahendatakse vaideeseme ulatuses, siis leiab inspeksioon, et toetust saanud isikute nimedele puudub alus piirangu kehtestamiseks.

Seega tuleb ka eelarvest makstud tasude ja hüvitiste puhul lähtuda isikuandmete avalikustamisel minimaalsuse ja eesmärgipärasuse põhimõttest ehk siis reeglina kuulub avalikustamisele teave kellele, mille eest ja mis summa maksti, kui maksmise põhjuse avalikustamine ei kahjusta oluliselt eraelu puutumatust. Minimaalsuse põhimõttest lähtuvalt ei avalikustata pangakonto numbreid ega ka laste nimesid kui makse saajaks on näiteks nende vanemad. Sellisel juhul avalikustatakse ainult makse saaja nimi, mida soovis oma vaites ka vaide esitaja ning selles osas kuulub vaie rahuldamisele.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitusel